

Reble

Butlletí informatiu, divulgatiu i d'opinió
de l'Associació Cultural l'Espona

Núm. 18

abril-maig de 2004

Edita: Associació Cultural l'Espona
Adreça: Font Vella, 10
43370 La Palma d'Ebre
Telèfon: 977 77 47 39
e-mail: espona@menta.net

Editorial

Des de l'11 de març, Madrid i tots els països democràtics estan de dol. L'Espona es vol unir a aquest sentiment i, des d'aquest espai, vol fer públic el seu rebuig absolut al terrorisme i vol expressar la solidaritat amb les víctimes dels atemptats i els seus familiars.

El terrorisme, vingui d'on vingui i sigui pel "motiu" que sigui, és totalment rebutjable. Ara bé, vulguem o no, molts cops és una peça que mou les fitxes del funcionament civil. Aquesta vegada sembla que així ha estat. ETA o Al-Qaeda? Aquesta pregunta és la que tothom es feia després de l'11-M i de la seua resposta en depenien, en gran part, els resultats electorals del dia 14. Precisament per això, i per patètic que ens sembli, a molts no els interessava la resposta i es va intentar amagar d'una manera vergonyant fins a l'últim moment. El govern feia mans i mànigues per fer-nos creure el que ja ningú no es creia, i molts mitjans de comunicació espanyols s'apressaven a preparar programes especials en què el dolor i el patiment de les víctimes i familiars tocaven la fibra més sensible dels espectadors. Vam ser testimonis d'una manipulació total i absoluta, d'una ocultació permanent, d'una opacitat alarmant.

Finalment, les urnes van castigar el govern i la gent va votar, sembla, amb més sentit comú que mai. El dia següent molts vam respirar tranquils; la democràcia havia tornat a guanyar. Llàstima que el preu que vam haver de pagar fos tan alt...

Activitats

- Celebració de la Setmana Santa a la Palma amb els actes tradicionals: professons cantades per la Coral i acompanyades pels armats; passos conduïts per les Caterines i per voluntaris, i col·laboració de tot el poble.
- Celebració de l'Assemblea General de socis de l'Espona. Properament s'informarà als socis de la data i l'ordre del dia.
- Exposició de nines organitzada per la revista local "Lo Mussol" als baixos de l'Ajuntament durant la festivitat de Sant Jordi. Les nines s'han de portar abans del 16 d'abril a qualsevol membre de la revista. S'obsequiarà a tothom que n'hagi fet una per a l'exposició i se sortejarà un lot de llibres per als col·laboradors.
- Festa de l'Encant de coques i rams de flors a Cabassers. Reminiscència de l'antiga festa dels enamorats. Actes religiosos a l'Ermite i posterior rifa de rams i coques. 25 d'abril al dematí, a l'Ermite de la Foia. Entitat organitzadora: Ajuntament de Cabacés, tel. 977 839109.
- Representació de la Passió "És temps de conviure i estimar" a Vilalba dels Arcs. La representació d'aquesta passió és itinerant i recorre els carrers, places i camins del poble. Dijous 8 d'abril, a les 21.30 i dissabte 10, a les 16.30. Entitat organitzadora: La Passió de Vilalba dels Arcs, tel. 977 438040 i 977 439020.

Els espais protegits de Catalunya: entre la utopia i la irrealitat

Ja fa dos anys que es va aprovar la creació del Parc Natural de la Serra del Montsant i des d'aleshores, segurament, la situació de l'espai no ha experimentat una millora substancial —a banda d'iniciatives particulars com la de la Fundació Territori i Paisatge al congost de Fraguerau— ans al contrari, s'han succeït les polèmiques pel nomenament de càrrecs i hi continuen planejant projectes destructors del medi.

Precisament, fa poc m'arribava per Internet la fotografia d'uns MDNI (motoristes *desalmats* no identificats) que campaven a cavall de les seues màquines dalt de la Serra Major, a prop del Piló dels Senyalets. Aquesta pràctica, la d'enfilar-se dalt de Monsant amb una moto, ha sigut un fet habitual des que va sortir aquesta moda de les motos de cross, de trial, etc., i és un fet ben conegut per tots. Segurament, es tracta d'una activitat molt divertida i els qui la practiquen es deuen sentir la mar de bé, envoltats de natura. El problema és que aquesta pràctica ocasiona seriosos impactes sobre el medi i el paisatge: el pas continuat provoca l'erosió de camins i talussos, el soroll i els fums foragiten la fauna, les guspises dels tubs d'escapament augmenten el risc d'incendi i les roderes aixafen les comunitats vegetals.

Aquesta pràctica, aquest tipus d'ús, seria un bon exemple que la declaració de Parc Natural no ha tingut fins al moment una efectivitat manifesta. És veritat que aquests animals (no precisament els de quatre potes) s'enfilen pels llocs més inversemblants, però no és menys cert que el fet que el trànsit motoritzat sigui possible per camins d'accés que s'endinsen fins al bell mig del massís no facilita gens les coses.

I és que aquesta situació, el fet que els espais protegits, molt sovint, de "protegits" no en tenen més que el nom, és generalitzada arreu de Catalunya. En un país que presumeix de tindre fins al 21% de la superfície protegida mitjançant el PEIN (Pla d'Espais d'Interès Natural) i que compta amb més d'una quinzena d'àrees protegides sota alguna figura de protecció especial com ara Parcs Nacionals, Parcs Naturals, Paratges Naturals d'Interès Nacional, Reserves Naturals, etc., les contínues vulneracions i l'absència d'una gestió eficient per una flagrant manca de recursos fan que molts cops aquestes figures de protecció no siguin més que un gest de cara a la galeria. En aquest sentit, recentment ha aparegut un estudi realitzat per la Institució Catalana d'Història Natural que ha constatat com el 72% dels espais naturals protegits de Catalunya estan afectats per amenaces d'una certa importància.

Com es pot veure, aquesta és una situació generalitzada. Un altre exemple molt diferent al del Montsant és el del Parc Natural dels Aiguamolls de l'Empordà, situat a l'altre extrem del país, que és una de les zones naturals més conegudes i emblemàtiques de Catalunya, un símbol de la lluita contra la destrucció del medi, on, per desgràcia, es poden detectar problemes similars, o pitjors.

Aquest parc, més enllà de les àrees de reserva integral —una de les quals és de titularitat pública, ja que va ser comprada per la Generalitat i on sí que es fa una gestió remarcable—, s'estén cap al sud al llarg de la platja del golf de Roses fins arribar al municipi de Sant Pere Pescador. Doncs bé, aquesta zona de platja, que apareix als mapes com a part del parc natural, també es troba dins la costa Brava, la principal demarcació turística de Catalunya i, per tant, conviu amb la presència de càmpings i urbanitzacions que arriben justament fins als seus límits. Ja no cal que sigui l'estiu, quan aquesta "platja protegida" apareix atestada de banyistes, tovalloles i ombrel·les i els cotxes s'estacionen damunt les formacions dunars, sinó que, des que comença el bon temps, si un s'hi deixa caure, no és difícil que s'ensopegui amb la visió de centenars d'adolescents alemanys, jugant a *voleibol* en camps instal·lats damunt la sorra (amb xarxa i tot), servei de bar i música màquina a tot drap i amb la presència a l'aigua d'una munió de practicants de *flysurf* (expressament prohibida pel parc, com es pot llegir als cartells que hi ha a l'accés de la platja).

Aquests tipus de situacions ens han de fer reflexionar sobre el fet que, moltes vegades, protegir una àrea no suposa més (ni menys) que dibuixar-la en un mapa. Aquesta actitud, que no sé a quins interessos pot respondre (polítics, publicitaris, etc.), sovint l'únic que fa és crear una expectativa per aquell lloc, atraure un major nombre de públic, augmentar la freqüentació de l'indret i, per tant, intensificar-hi els impactes. Per això crec que cada vegada que es declara un nou parc, com en els darrers casos de la serra del Montsant, de les muntanyes de Prades o del parc de l'Alt Pirineu, hi hauria d'haver per part de l'administració el ferm propòsit de potenciar-ne la gestió, aportant els recursos necessaris i reduint, per exemple, els diners que es malgasten en campanyes de publicitat institucional. És a dir: menys edició de fulletons, menys anuncis a la tele i menys campanyes de conscienciació (que a l'hora de la veritat no serveixen més que per passar-li la pilota al ciutadà, com en el tema dels incendis forestals) i més diners per tal de poder gestionar de manera efectiva els espais d'interès natural. A veure si ara amb els nous governs, el d'aquí i el de Madrid, les coses canvien una mica.

Sergi Cuadrado Ciuraneta, geògraf

Si voleu participar-hi *posant Reble* ens podeu fer arribar els vostres articles:

- Posant-vos en contacte amb qualsevol membre de la junta.
- Per correu ordinari o per correu electrònic.

Els articles hauran de ser en català, preferiblement en format digital, mecanografiats a espai senzill, lletra Arial 10 i en programa Word, i hauran de tindre una extensió màxima d'una pàgina.

L'Espona no es fa responsable de les opinions expressades en l'article.